

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obor hudební výchova umožňuje žákům jiné než racionální poznávání světa, přináší umělecké osvojování světa s estetickým účinkem. Vzdelávací obor hudební výchova vytváří u žáků kladný vztah k hudbě, rozvíjí jejich hudebnost, podporuje schopnosti hudbu emocionálně prožít a poskytuje vhled do hudební kultury. Hudební činnosti podporují u žáků rozvoj hudebních schopností a individuálních hudebních dovedností – sluchových, rytmických, pěveckých, intonačních, instrumentálních, hudebně tvořivých, poslechových a pohybových. Obor napomáhá k rozvíjení tvořivosti a vnímavosti k sobě samému i k okolnímu světu. Vytváří příležitosti pro vzájemnou spolupráci, toleranci a napomáhá k utváření pozitivních postojů a hodnot, přispívá k pochopení nonverbální komunikace jakožto součásti emoční inteligence, přispívá ke zvyšování kulturní vyspělosti žáka.

Vzdělávací obsah předmětu hudební výchova

Základním obsahem hudební výchovy jsou *vokální, instrumentální, hudebně pohybové a poslechové činnosti*. Ty vedou k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a k porozumění hudebnímu umění.

Obsahem *Vokálních činností* je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu.

Obsahem *Instrumentálních činností* je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci a produkci.

Obsahem *Hudebně pohybových činností* je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem *Poslechových činností* je aktivní vnímání znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích stylových a žánrových podobách, učí se ji analyzovat a interpretovat.

Časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět se vyučuje v 6. – 9. ročníku jednu hodinu týdně. Výuka probíhá v odborné učebně hudební výchovy. Formy a metody se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- skupinové vyučování
- samostatná práce
- kolektivní práce
- krátkodobé projekty

Pomůcky pro výuku

Učebnice hudební výchovy, notové sešity, zpěvníky (např. Já, písnička), odborná literatura, hudební časopisy, encyklopedie, portréty skladatelů, notová tabule, gramofon a soubor poslechových skladeb vydaných na gramofonových deskách, přehrávač kompaktních disků a magnetofonových kazet, soubor poslechových skladeb vydaných na CD, magnetofonové nahrávky, Orffův instrumentál, internet...

Průřezová témata

Reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa. Vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci, pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

- OSV vede k sebepoznání a k sebepojetí, ke kreativě a komunikaci, napomáhá k zvládnutí vlastního chování, přispívá k utváření dobrých vztahů ve třídě
- MkV zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám, vede k respektování zvláštností různých etnik a rovnocennosti všech kultur, k toleranci
- EV vede k uvědomování si přírodního a sociálního prostředí jako zdroje inspirace pro vytváření kulturních a uměleckých hodnot
- VDO vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností, k toleranci, slušnosti, aktivitě, samostatnosti
- EGS rozvíjí vztah k evropské a světové kultuře, prohlubuje porozumění evropským kulturním kořenům, vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory, vede k chápání kulturních souvislostí při respektování národních a regionálních kultur, ozřejmuje význam kulturního dědictví a přispívá k emocionální zainteresovanosti na jeho uchování
- MdV učí zpracovat, vyhodnotit a využít podněty z médií, učí je využívat jako zdroje informací i kvalitní zábavy

Výchovné a vzdělávací strategie rozvíjející kompetence žáků

Kompetence k učení

- žák si umí zorganizovat vlastní proces učení
- vyhledává informace
- propojuje nové vědomosti s dříve získanými
- vnímá souvislosti mezi jednotlivými oblastmi
- operuje s obecně užívanými hudebními termíny

Možné strategie školy rozvíjející kompetenci k učení

- rozvíjet tvořivé myšlení
- vést žáky k práci s informačními zdroji
- vést k používání odborné terminologie
- vyžadovat aktivní a zodpovědný přístup ke vzdělávání v přípravě na dlouhodobě a krátkodobě zadané úkoly
- dbát na dodržování stanovených a domluvených pravidel
- používat různé formy a metody práce
- organizovat koncerty, exkurze

Kompetence k řešení problému

- žák se nebojí se řešit problémy
- formuluje svůj problém
- vyhledává, hodnotí, volí způsoby řešení problémů
- hledá spojitost mezi vlastní hudební zkušeností a zkušeností autora podávané hudebním dílem

Možné strategie školy rozvíjející kompetenci k řešení problému

- vede žáky ke zvědavosti
- nabízí žákům přístup k různým zdrojům informací
- používá rozmanité metody
- vede žáky ke správným způsobům řešení problému

Kompetence komunikativní

- rozumí notovému a hudebnímu záznamu
- prezentuje vhodně zformulované myšlenky a názory
- naslouchá ostatním, vhodně reaguje, ptá se, hodnotí
- je sebekritický

Možné strategie školy rozvíjející kompetence komunikativní

- podpora kladného přístupu k umění
- zařazování diskuse, besedy, vlastní prezentace, sebehodnocení

Kompetence sociální a personální

- žák si uvědomuje svoji lidskou důstojnost, přijímá své slabé i silné stránky, dokáže s nimi pracovat
- zná a dodržuje uznaná společenská pravidla
- respektuje odlišnosti ostatních (náboženské, sociální, fyzické)
- své schopnosti dokáže využít i ve prospěch ostatních

Možné strategie školy rozvíjející kompetence sociální a personální

- vést žáky k sebepoznání a sebehodnocení
- umožnit každému žákovi zažít úspěch
- vyžadovat dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské

- chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví své vlasti i jiných zemí
- projevuje pozitivní postoj k umění a kultuře

Možné strategie školy rozvíjející kompetence občanské

- zapojovat žáky do kulturního dění
- učit žáky chránit kulturní dědictví a tradice
- vést žáky k poznání důležitosti státních symbolů (hymna ...)

Kompetence pracovní

- při samostatné práci dodržuje vymezená pravidla
- organizuje a plánuje svou činnost
- chápe potřebu vzdělávání jako životní prioritu

Možné strategie školy rozvíjející kompetence pracovní

- používat zážitkové učení
- podporovat propojení s praktickým životem
- vyžadovat dodržování dohodnuté kvality a termínů